

PROMOCIÓ DE L'ÚS D'ENVASOS REUTILITZABLES. EXEMPLE D'IMPLEMENTACIÓ

PAKA: prova pilot de reutilització d'envasos al sector alimentari al mercat municipal del Carmel a Barcelona (Catalunya)

Descripció

L'any 2020 sorgeix PAKA, un projecte que promou l'ús d'envasos reutilitzables amb l'objectiu de reduir els envasos, especialment els de plàstic, en el sector alimentari, creant així un sistema de consum circular en detriment amb al model predominant actual lineal d'usar i llençar.

Concretament, al juny del 2022 es va iniciar la prova pilot al Mercat del Carmel, amb el suport de diverses entitats entre les quals es troba Rezero, que va facilitar informació sobre el finançament del projecte i recerca de possibles aliats, l'Agència de Residus de Catalunya, que va finançar part del projecte, l'Institut de Mercats (IMMB) en representació de l'Ajuntament de Barcelona, que va facilitar l'espai on es va desenvolupar la prova pilot realitzada fins l'estiu del 2023 i la Federació de Mercats Municipal (FEMM), que va donar a conèixer la iniciativa a la resta de comerciants del mercat.

Aquesta iniciativa va oferir la possibilitat de llogar carmanyoles reutilitzables als clients del Mercat del Carmel, Barcelona, contribuint a minimitzar la generació de residus associada a la producció d'envasos d'un sol ús, i allargar la vida dels envasos retornables.

Figura 1. Cartell informatiu de la iniciativa PAKA. Font: Ajuntament de Barcelona, 2022.

El funcionament del sistema d'envasos retornables es va realitzar en 4 fases:

Fase 1: Registre de l'usuari

Primerament, les persones interessades van efectuar el seu registre a través de la pàgina web o de manera presencial a la parada de PAKA, que es situava dins del Mercat del Carmel. Les dades necessàries en aquest procés van ser el nom i cognoms del titular, correu electrònic i telèfon mòbil. Un cop registrat el client, des de la parada del mercat es facilitava una targeta amb un codi QR que informava sobre el préstec dels envasos reutilitzables al seu compte, permetent establir un control real del nombre d'envasos per usuari.

Aquesta imatge mostra una captura de pantalla de la pàgina web de Paka per al registre d'usuari. La capçalera té el logotip 'paka' a l'esquerra i els enllaços 'EL PROJECTE', 'EL SERVEI' i 'PARTICIPA' a la dreta. El text principal indica: 'Aquest 2022 volem començar a restar residus i conèixer la vostra opinió sobre l'experiència dels nous envasos.' Segueix: 'Per participar, deixa'ns les teves dades i et contactarem 😊'. Hi ha un enllaç: 'Clica aquí per consultar la política de privacitat i gestió de dades.' A continuació, hi ha camps de text etiquetats 'NOM', 'EMAIL' i 'MÒBIL'. A la part inferior hi ha un botó 'ENVIA'.

Figura 2. Procés de registre a la pàgina web de Paka. Font: Paka, 2023.

Fase 2: Recollida d'envasos per part del client

Un cop registrats, els clients van poder llogar els envasos de PAKA al Mercat del Carmel. Cada carmanyola requeria d'un dipòsit que oscil·lava entre 2 i 5€, depenent de la capacitat de l'envàs, que s'enregistrava al compte de l'usuari a través del codi QR de la targeta del client. A la parada hi havien disponibles tres mides diferents de carmanyoles.

Figura 3. Tres mides diferents dels carmanyoles de Paka. Font: Paka, 2023.

Fase 3: Utilització dels envasos

Els usuaris van poder utilitzar els envasos de PAKA per fer les seves compres al Mercat del Carmel, atès que aquests envasos conserven els aliments de forma eficaç. Un cop utilitzats, els havien de netejar per tal de poder retornar-los posteriorment.

Fase 4: Retorn dels envasos i devolució del dipòsit

Els envasos reutilitzables s'havien de retornar a la paradeta de PAKA, juntament amb la targeta d'usuari per actualitzar l'estat de la recollida. En tornar els envasos, es retornava el dipòsit abonat inicialment, convertint-se en un servei gratuït. Si l'envàs no es retornava en un termini de 14 dies, el dipòsit no es reemborsava a l'usuari.

Figura 4. Etapes del projecte pilot Paka. Font: Paka, 2023.

Els envasos dipositats a la parada de PAKA, es sotmetien a un procés de neteja amb l'objectiu de donar compliment a les condicions sanitàries i higièniques necessàries per a la seva reutilització en el procés de comercialització circular. Les condicions adequades de neteja i desinfecció es deuen principalment a l'alta temperatura del rentat, la revisió i la cura en l'emmagatzematge de envasos reutilitzables.

PAKA està connectada amb altres iniciatives per mitjà de la campanya europea "ReuSe Vanguard Project", impulsada des de Zero Waste EU. Aquesta campanya té com objectiu incrementar la reutilització dels envasos en diversos sectors (alimentació, begudes, sistemes "take away", etc.), i es centra en promoure solucions a diferents ciutats europees.

Per altra banda, PAKA es va adherir a la iniciativa New ERA (New European Reuse Alliance), que reuneix diferents organitzacions europees amb l'objectiu de promoure i facilitar la reutilització d'envasos y productes a Europa.

